

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ІV МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»**

23-24 лютого 2023 року

м. Запоріжжя

Редколегія:

Л. М. Боярська – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМУ, кандидат медичних наук, професор;

І. Г. Утюж – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ, доктор філософських наук, професор;

Ю. В. Котлова – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМУ;

Д. П. Сепетий – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Н. В. Спиця – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

С. А. Козиряцька – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ.

С69

Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині) : зб. матеріалів ІV Міжнародної науково-практичної конференції (23-24 лютого 2023 року). – Запоріжжя : ЗДМУ, 2023. – 207 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

СЕКЦІЯ 2.

РОЗУМІННЯ РОЛІ, ЗНАЧЕННЯ, РІВНЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ЦІННОСТІ ЛІКАРЯ СУЧАСНИМ СУСПІЛЬСТВОМ (ГЛОБАЛІЗОВАНИЙ СВІТ ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ)

Марков Ю.І.

РОЗУМІННЯ РОЛІ ТА ЦІННОСТІ ЛІКАРЯ СУЧАСНИМ СУСПІЛЬСТВОМ 41

Бугайчук О.В., Воронкова В.Г.

КОНЦЕПЦІЯ РОЗРОБКИ ІННОВАЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОРГАНІЗАЦІЙ МЕДИЧНОЇ СФЕРИ У ПЕРЕДОВИХ КРАЇНАХ СВІТУ 45

Бурашнікова О.С., Воронкова В.Г.

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ МЕДИЦИНИ У КРАЇНАХ ЄС 47

Варакута О.А.

МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ В РОБОТІ ЛІКАРЯ-СТОМАТОЛОГА 49

Давидова А.Г., Курочкін М.Ю., Капустін С.А.

ВЗАЄМОДОПОМОГА ЛІКАРІВ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОГО ЛІКУВАННЯ ПАЦІЄНТА.....50

Мазур В.І.

ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ 50

Ткаченко Н.О., Демченко В.О., Маганова Т.В.

ФІЛОСОФСЬКІ ТА ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНИХ КОМУНІКАЦІЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ФАХІВЦІВ 51

Хіміч С.Д., Превар А.П., Фуніков А.В., Ольхомяк О.О., Хіміч О.С., Муравйов Ф.Т.

ТЕОРЕТИЧНІ, КЛІНІЧНІ, СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕРЕДОПЕРАЦІЙНОГО ПЕРІОДУ 53

СЕКЦІЯ 3.

ПРОБЛЕМА ЛІКАРЯ-ВИКЛАДАЧА – ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ТА ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ

Боярська Л.М., Городкова Ю.В.

ІНТЕГРАЦІЯ НОВІТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ 54

Візір В.А., Деміденко О.В., Садомов А.С., Приходько І.Б., Буряк В.В.

МОДЕЛЬ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ: АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНОЇ ДИСЦИПЛІНИ 55

Калашник К.В., Рябоконт О.В., Фурик О.О.

ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНОГО ПАЦІЄНТА В КУРСІ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ 56

Коваленко В.А.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МЕДИЧНОЇ СФЕРИ 57

Круть Ю.Я., Сюсюка В.Г., Князева А.О., Сергієнко М.Ю., Колокот Н.Г.

ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ІНТЕРАКТИВНОГО СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ «BODY INTERACT» В ПРАКТИЦІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ» У ЗАПОРІЗЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ 58

Пащенко І.В., Пащенко С.М.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ 60

Підкова В.Я.

ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ 61

Строгонова Т.В.

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЙ У СУЧАСНІЙ ВИЩІЙ ШКОЛІ 62

Хіміч С.Д., Чемерис О.М., Бурковський М.І., Чернопищук Р.М., Кателян О.В., Стояновський І.В.

ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ХІРУРГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН НА КЛІНІЧНИХ КАФЕДРАХ 63

Згідно з повідомленнями, в останні роки зона розвитку ЄС скористалася великими можливостями для розвитку біомедичної промисловості, зосередженої на основних областях медичної інформації, медичного обладнання та біофармацевтичних препаратів, прискореного збору ресурсів та інноваційних елементів біомедичної галузі. Вони охоплюють медичні пристрої, розробку нових технологій, біофармацевтику та управління охороною здоров'я та багато інших галузей знань, що розвивається, та сприяє високоякісному розвитку цифрової медицини [3].

Список використаних джерел

1. Воронкова В.Г., Андрюкайтене Р. Тенденції розвитку філософії медицини XXI століття у контексті зарубіжного досвіду Збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині)» (24-25 лютого 2022 року). Запоріжжя: ЗДМУ, 2022. 242 с.

2. Утюж І. Г., Кабаков А. О. Вплив індивідуалізованої медицини на практику прийняття управлінських рішень. Збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині)» (24-25 лютого 2022 року). Запоріжжя : ЗДМУ, 2022. С. 27-29.

3. Нікітенко В. О., Воронкова В. Г., Олексенко Р. І. Медицина майбутнього у контексті філософського осмислення. Збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині)» (24-25 лютого 2022 року). Запоріжжя : ЗДМУ, 2022. С.231-234.

МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ В РОБОТІ ЛІКАРЯ-СТОМАТОЛОГА

Варакута Ольга Анатоліївна,

*к.мед.н., доцент кафедри стоматології післядипломної освіти,
Запорізький державний медичний університет*

Стоматологія як наука не стоїть на місці, вона стає точнішою, її оснащення примножується, і тому роль лікаря-стоматолога в сучасних умовах тільки підвищується і формує нові вимоги не тільки до професіоналізму, а й до морально-психологічного діалогу з пацієнтом.

Лікар-стоматолог становить соціальну групу, що є однією з основних ланок системи охорони здоров'я. Ефективність роботи лікаря-стоматолога - фактор, від якого залежить здоров'я населення.

В даний час на перше місце виходять проблеми вміння налагодити контакт із пацієнтом, вміння підкорити свої інтереси інтересам хворого, але не поступаючись загальним принципам стоматології. Пацієнт для лікаря – не тільки об'єкт діагностики та лікування, а й суб'єкт зі складним психічним світом, що індивідуально реагує на хворобу та умови мікросоціального середовища. Обовязково слід враховувати його психологічні та емоційні особливості, які значно впливають на лікування.

Як і слід було очікувати, пацієнти цінують моральне ставлення та чесність лікаря-стоматолога. Пацієнти очікують, що стоматологи вислухають та зрозуміють їхні потреби, а також об'єктивно оцінять їх соціальні та культурні особливості при поясненні варіантів лікування.

Перше знайомство з лікарем-стоматологом є найважливішим фактором, що впливає на результати лікування зубів. Це пов'язано зі здатністю стоматологів зробити відвідування клініки максимально приємним і результативним явищем у житті пацієнта.

Не дивно, що пацієнти віддають перевагу стоматологам, які випромінюють почуття людяності та співчуття, оскільки ці якості полегшують зустріч зі стоматологом та сприяють кращому дотриманню режиму лікування.

Опитування та неформальні інтерв'ю, проведені з пацієнтами, показали, що пошук стоматолога, якому вони можуть довіряти і який ставитиметься до них із турботою та співчуттям, є важливим чинником.

Формуючи медичну етику стоматолога, слід звернути увагу, що емпатія сприяє довірі та розкриттю інформації, а також безпосередньо підвищує терапевтичну ефективність. Наприклад, це може бути безпосередньо пов'язане зі зниженням тривожності пацієнтів, в основному йдеться про пацієнтів, які відчувають стоматологічний страх та занепокоєння.

Важливий аспект спілкування між стоматологами та пацієнтами ґрунтується на розумінні та повазі різних культур, не враховувати даний фактор у роботі стоматолога сьогодні стало неможливим. Дослідження показали, що існують відмінності у сприйнятті стану здоров'я ротової порожнини серед різних етнічних груп. Люди різних культур по-різному сприймають похід до стоматолога або не сприймають стоматологію взагалі.

Різні культури, як правило, мають дуже різні цінності: деякі приділяють більше уваги здоров'ю своєї ротової порожнини, а інші, на жаль, зовсім не розуміють наслідки поганого здоров'я.

Теорія «культурної депривації» стверджує, що деякі соціальні групи рідше звертаються за медичною допомогою порівняно з іншими, через поганий стан здоров'я. У рамках реалій сучасного життя з упевненістю скажемо, що люди старшого покоління менше віддають перевагу походу до стоматолога. Тому, очевидно, слід активно працювати, проводити профілактичні заняття щодо догляду за ротовою порожниною не тільки з дітьми та молоддю, а також з людьми похилого віку.

Принцип естетизації стоматології сьогодні не тільки формує високий професіоналізм у роботі з пацієнтами, але і породжує нові моральні цінності в діалозі з пацієнтами.

ВЗАЄМОДОПОМОГА ЛІКАРІВ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОГО ЛІКУВАННЯ ПАЦІЄНТА

*Давидова Анна Григорівна, к.мед.н., доцент;
Курочкін Михайло Юрійович, професор, кафедра дитячих хвороб,
Запорізький державний медичний університет;
Капустін Сергій Анатолійович, лікар-анестезіолог,
КНП «Міська дитяча лікарня №5» ЗМР, м. Запоріжжя*

Благо пацієнта завжди повинно бути кінцевою метою та рушійною силою роботи лікаря будь-якої спеціальності та системи охорони здоров'я і цілому. З цієї точки зору слід позбавлятися принципу перетягування ковдри на себе або ж, навпаки, підходу на зразок «моя хата з краю» при наданні допомоги хворому. Особливо це стосується медицини невідкладних станів та інтенсивної терапії, коли стан пацієнта погіршується дуже швидко, рішення слід приймати у будь-який час доби, немає можливості запросити консультантів або ж влаштувати консилиум з провідних спеціалістів будь-якого фаху. В цих ситуаціях надцінною є допомога більш досвідчених колег, колег більш вузької або, навпаки, більш широкої спеціалізації, тощо. Такий приклад взаємовиручки, готовності допомогти незалежно від часу та успішної кооперації між лікарями різних регіонів при наданні невідкладної допомоги дитині раннього віку ілюструє наступний клінічний випадок.

Дитина А., віком чотирьох місяців, надійшла до відділення інтенсивної терапії у другій половині дня в суботу з діагнозом «Суправентрикулярна пароксизмальна тахікардія». Слід зазначити, що у дітей раннього віку в цьому стані декомпенсація кровообігу та розвиток кардіогенного шоку відбувається значно швидше, ніж у дорослих. Дитині проведено комплекс медикаментозного лікування відповідно до сучасних українських та зарубіжних протоколів. Однак, жодний з показаних при даній патології препаратів, у тому числі введений повторно та у зростаючих, максимально припустимих у даному віці дозах ефекту не дав. Наступним кроком у лікуванні було проведення ургентної електричної кардіоверсії за допомогою дефібрилятора. На жаль, ні в кого зі співробітників відділення досвіду проведення даної маніпуляції не було, а при неправильному проведенні вона має побічні дії, що становлять безпосередню загрозу для життя пацієнта. Черговий лікар звернувся до співробітників центру кардіології та кардіохірургії, що знаходиться у сусідній області. Не дивлячись на вихідний день та пізній час, відсутність адміністрації лікарень, співробітник спеціалізованого центру запропонував організувати транспортування дитини. В результаті дитина у супроводі лікаря-реаніматолога та досвідченої медсестри на спеціально обладнаному реанімобілі була доставлена до кардіоцентру, де їй була надана високоспеціалізована медична допомога. Дитина одужала і була виписана додому.

Цей випадок є прикладом колегіальності, а також швидкої та ініціативної роботи чергових бригад, вміння приймати рішення та оперативно їх виконувати, що в результаті принесло задоволення результатами своєї діяльності для лікарів та забезпечило вчасне надання невідкладної допомоги та одужання маленькому пацієнту.

ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

*Мазур Вікторія Іванівна,
к.мед.наук, доцент, кафедра факультетської педіатрії,
Запорізький державний медичний університет*

На сучасному етапі постійно обговорюється питання якісно нової форми підготовки лікарів. Це передбачає, в першу чергу, підвищення наукового рівня навчання, використання сучасних комп'ютерних технологій, ознайомлення з Європейськими протоколами діагностики та лікування, знання англійської мови. Рівень освіченості студентів ще не гарантує правильних поглядів на оточуюче середовище, навколишній світ, взаємовідносини між людьми, оцінку своєї ролі в суспільстві та в професії, оцінку місця людини в світі. В процесі навчання студента формуються моральні норми, які будуть підтверджувати цей рівень. Контакт з викладачами під час занять, з